

VII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

a. Universitetsbiblioteket.

1. Gennemførelsen af forskellige Forslag fra Bibliotekskommissionens Betænkning.

(Jfr. Univ. Aarbog 1926—27, Side 123—26).

Under 14. November 1927 meddelte Ministeriet, at man i Overensstemmelse med det i Biblioteksudvalgets Betænkning (Side 165 ff.) fremsatte Forslag vilde være sindet at nedsætte et Fællesraad for de videnskabelige Biblioteker under Undervisningsministeriet, bestaaende af de 3 Overbibliotekarer, 2 af Konsistorium valgte Medlemmer som Repræsentanter for Universitetet, een for de humanistiske Fag og een for Naturvidenskaberne, 1 Medlem som Repræsentant for Fag- og Laboratoriebibliotekerne, Biblioteksdirektøren og en Repræsentant for Ministeriet, og dette anmodede tillige Konsistorium om at udpege de to Repræsentanter for Universitetets Vedkommende.

Paa sine Møder den 23. November og 14. December 1927 valgte Konsistorium herefter som Universitetets Repræsentanter i Fællesraadet Professor Poul Johannes Jørgensen for de humanistiske Fag og som Suppleant for ham Professor, Dr. phil. Kr. Sandfeld, Professor, Dr. phil. Einar Biilmann for Naturvidenskaberne og som Suppleant for ham Professor, Dr. med. L. S. Fridericia.

Under 1. Marts 1928 meddelte Ministeriet Overbibliotekaren for Universitetsbiblioteket Bemyndigelse til

1) at overføre til det kgl. Bibliotek den Del af Universitetsbibliotekets humanistiske Samling, som det kgl. Bibliotek ifølge Biblioteksudvalgets Betænkning S. 34 skulde have Adgang til at udtage, saaledes at Universitetsbiblioteket dog beholdt saadanne Værker, som maatte anses for nødvendige til Brug for dets Haandbibliotek eller for den i Betænkningen omtalte særlige humanistiske Afdeling,

2) at overføre Universitetsbibliotekets tekniske Litteratur til Teknisk Bibliotek i det Omfang, dette maatte ønske det, forsaavidt det ikke drejede sig om Værker, som Universitetsbiblioteket ansaa det for nødvendigt at beholde, dels af Hensyn til sine fysisk-kemiske og medicinske Fag, dels fordi det drejede sig om Haand- og Lærebøger,

som Universitetsbiblioteket under alle Omstændigheder burde have, selv om det ellers ikke fulgte med i de tekniske Fag.

Under samme Dato meddelte Ministeriet Overbibliotekaren for det kgl. Bibliotek Bemyndigelse til at overføre til Universitetsbiblioteket de Dele af det kgl. Biblioteks matematisk-naturvidenskabelige Afdelinger, som havde Betydning for den videnskabelige Forskning indenfor vedkommende Fag — i Overensstemmelse med, hvad der var udtalt i Biblioteksudvalgets Betænkning S. 34 (jfr. S. 35 nederst og S. 36 øverst).

Desuden meddelte Ministeriet, at der i Tvivlstilfælde angaaende Overførelserne vilde være at forhandle med Fællesraadets særlige Repræsentanter for henholdsvis de humanistiske og matematisk-naturvidenskabelige Fag.

Under 13. April 1928 bemyndigede Ministeriet Overbibliotekaren for Universitetsbiblioteket til at overføre til det kgl. Bibliotek den Del af Universitetsbibliotekets Samling af udenlandske Doktordisputationer, som vedrørte de humanistiske Fag og som endnu beroede paa Universitetsbiblioteket.

Under 8. Marts 1928 meddelte Ministeriet, at man paa Grundlag af en fra Fællesraadet for de videnskabelige Biblioteker under Undervisningsministeriet modtagen Indstilling havde godkendt to Reglementer for henholdsvis det kgl. Bibliotek og Universitetsbiblioteket. Herefter blev Universitetsbibliotekets Opgaver fastsat saaledes:

1. Biblioteket har i første Række til Opgave at stille den nødvendige Litteratur til Raadighed for videnskabelig Forskning og Universitetsstudier.

2. For nyere udenlandsk Litteratur Vedkommende dyrker Biblioteket i særlig Grad Medicin, Matematik og Naturvidenskaberne, medens de humanistiske Videnskaber varetages af Det kgl. Bibliotek.

I Henhold hertil er Universitetsbiblioteket Landets Hovedbibliotek i følgende Fag og Videnskaber: Astronomi, Fysik, Kemi, Geologi, de biologiske Fag (Anatomi, Fysiologi, Zoologi), fysisk Antropologi, Geografi i Almindelighed og fysisk Geografi, Matematik samt Medicin.

3. Biblioteket har endvidere til Opgave indenfor de humanistiske Fag at fungere som et Orienteringsbibliotek, hvor de Studerende navnlig kan have Adgang til et Udvalg af vigtige moderne Haandbøger, som giver en Oversigt over et Fag eller større Dele af det, samt til samlede Værker af enkelte Hovedforfattere eller endnu brugte Standardværker af saadanne, idet der her lægges Vægt paa den nordiske og i særlig vidt Omfang paa den danske Litteratur.

Det kgl. Biblioteks Opgaver blev fastsat saaledes:

1. Biblioteket har i første Række til Opgave at stille den nødvendige Litteratur til Raadighed for videnskabelig Forskning og Universitetsstudier.

2. For nyere udenlandsk Litteratur Vedkommende følger Biblio-

teket kun med i de humanistiske Videnskaber, medens Medicin, Matematik og Naturvidenskaberne varetages af Universitetsbiblioteket.

I Henhold hertil er Det kgl. Bibliotek Landets Hovedbibliotek i følgende Fag og Videnskaber: Teologi, Religionsvidenskab, Retsvidenskab, Nationaløkonomi, Samfundsvidenskab, Filosofi, Historie og de historiske Hjælpevidenskaber, Antropologi (i dens Forhold til Historie), Etnografi, Folklore, Arkæologi, Geografi og Rejsebeskrivelser (for den historisk-etnologiske Sides Vedkommende), Sprogvidenskab, østerlandsk og klassisk Filologi, Æstetik, Litteraturhistorie, Teaterhistorie, Musik og Musikvidenskab, Bogvæsen samt ældre og nyere Skønlitteratur.

3. Som Landets Nationalbibliotek har Det kgl. Bibliotek endvidere til Opgave i saa fuldstændigt et Omfang som muligt at samle den danske Litteratur samt sikre den bevaret for Efterverdenen til Brug for kommende Tider uden Hensyn til den øjeblikkelige Efterspørgsel eller til den større eller mindre Interesse, som skiftende Opfattelser vil tillægge det Materiale, der samles.

I Henhold hertil er Biblioteket over for sin Samling af dansk Litteratur og danske Musikværker berettiget til under Hensyntagen til de forskellige Faktorer, der gør sig gældende inden for det samlede Biblioteksvæsen, at tage reglements-mæssige Forholdsregler mod det altfor stærke Slid, som en ubegrænset Benyttelse vilde kunne medføre.

4. Endelig er Det kgl. Bibliotek Landets Bogmuseum og har som saadant til Opgave at belyse Bogens og Boghaandværkets Historie gennem Tiderne.

Det virker i denne Egenskab bl. a. gennem sin permanente og sine skiftende Udstillinger, der er gratis tilgængelige.

Universitetsbibliotekets Reglement blev iøvrigt fastsat saaledes:

A. Almindelige Bestemmelser.

§ 1. Biblioteket er aabent hver Søndag undtagen Juleaftens- og Nytaarsaftensdag, Paaske- og Pinselørdag, Kongens Fødselsdag og Grundlovsdagen. Udlaanet og Tidsskriftlæsestuen er dog lukket mellem Jul og Nytaar.

§ 2. Adgangen til at benytte Biblioteket staar med de i det følgende nævnte Begrænsninger aaben for alle: Børn og ganske unge Mennesker har dog ikke Adgang.

§ 3. Til Bogmagasinerne kan der kun undtagelsesvis tilstaa Besøgende Adgang og kun under Ledsagelse af en af Bibliotekets Tjenestemænd.

§ 4. Enhver, som i eller uden for Biblioteket har dets Bøger eller Haandskrifter til Benyttelse, er forpligtet til at behandle dem med Omhu. Det er ikke tilladt at skrive Anmærkninger eller at foretage Rettelser i dem af nogensomhelst Art, hverken med Pen eller Blyant, heller ikke at ombøje Blade. Tavler maa lægges forsigtigt sammen i

de engang givne Folder. Den, der henter Bøger paa Biblioteket i fugtigt Vejr, maa være forsynet med Indpakkingsmateriale eller med Taske, Mappe e. l. til at transportere dem i.

Bortkommer en Bog for en Laaner, eller tilbageleveres den i beskadiget Stand, er Biblioteket altid berettiget til at anskaffe et nyt Eksemplar for Laanerens Regning, og han faar da det beskadigede Eksemplar tilbage som sin Ejendom, forsynet med Paategning om, at det er udgaaet af Biblioteket. Ønsker Biblioteket ikke at benytte sin Ret til at anskaffe et nyt Eksemplar, eller kan et saadant ikke skaffes, maa Laaneren betale Erstatning for den skete Forringelse eller eventuelt erstatte Bogens fulde Værdi.

Laanere, som gør sig skyldige i gentagne Overtrædelser af Reglementet, kan for kortere eller længere Tid udelukkes fra Adgang til at benytte Biblioteket.

B. Læsesalen, Tidsskriftlæsestuen og Katalog-Værelset.

§ 5. Læsesalen og Katalogværelset er aabne Kl. 9 Formiddag til 10 Aften, i Dagene mellem Jul og Nytaar samt fra 1. Maj til 31. August dog kun til Kl. 8 Aften. Tidsskriftlæsestuen er aaben Kl. 10 Formiddag til 10 Aften; fra 1. Maj til 31. August dog kun til Kl. 8 Aften; i Dagene mellem Jul og Nytaar og i Juli er den dog lukket.

Ekspedition til Læsesalen finder kun Sted fra Kl. 10 til 3.

§ 6. Brugen af Garderoben er tvungen, men gratis. Tasker, Mapper o. l. maa ikke uden Inspektionens Tilladelse medbringes i Læsesalen, heller ikke Bøger, som den Besøgende har laant i Bibliotekets Udlaan. Enhver Benytter af Læsesalen er forpligtet til at skrive sit Navn, sin Stilling og Bopæl i en ved Indgangen fremlagt Protokol.

§ 7. Der maa i Læsesalen og Tidsskriftlæsestuen iagttages den størst mulige Stilhed, og de Besøgende maa nøje følge de Anvisninger, som gives dem af Inspektionen.

§ 8. Bøgerne i Haandbiblioteket og Tidsskrifterne i Tidsskriftlæsestuen er til umiddelbar Benyttelse for Publikum uden skriftlig Rekvisition.

§ 9. Paa Læsesalen kan efter Rekvisition benyttes alle Dele af Bibliotekets Samlinger, særlige Kostbarheder dog kun med Overbibliotekarens Tilladelse, og dansk Skønlitteratur o. l. kun til Studiebrug, ikke til Morskabslæsning. Haandskrifter skal benyttes ved et særligt dertil bestemt Bord efter Inspektionens Anvisning.

§ 10. De Besøgende har Ret til at reservere sig de til Brug paa Læsesalen laante Bøger, Haandskrifter etc. en Maaned. Men har de en Uge igennem henligget ubenyttede, kan de udlaanes til andre.

§ 11. Bibliotekets Kataloger staar kun til Publikums Raadighed i Katalogværelset. Udskrift af Katalogerne maa kun foretages med Blyant eller Blækstift, ikke med Blæk. Sedlerne i Katalogkasserne maa ikke udtages af disse eller bringes i Uorden, og der maa ingen Bemærkninger skrives paa dem.

C. Udlaanet.

§ 12. Udlaan (Hjemlaan og Tilbagelevering) finder Sted Kl. 11—2. Kl. 4 Eftermiddag til 10 Aften kan Bøger, der er bestilt i Forvejen, dog afhentes paa Læsesalen, ligesom Tilbagelevering af hjemlaante Bøger kan finde Sted her i det nævnte Tidsrum.

§ 13. Af enhver, som ønsker Bøger til Laans, og som ikke er fast ansat i Statens eller en Kommunes Tjeneste, er Biblioteket berettiget til at kræve et Kautionsbevis, udstedt af en stats- eller kommunalt ansat Tjenestemand eller af en anden Biblioteket som vederhæftig bekendt Mand. De ved Biblioteket ansatte Tjenestemænd kan ikke udstede Kaution for Boglaan. Kautionsbeviset kan kræves fornyet hvert femte Aar. I Tilfælde, hvor betryggende Kaution ikke kan fremskaffes, kan Laan tilstaaes mod Deponering af et kontant Beløb, hvis Størrelse i hvert enkelt Tilfælde fastsættes af Overbibliotekaren.

Som Betingelse for Udlaan til Udlændinge vil der som Regel blive krævet Kaution fra det paagældende Lands Legation eller Konsulat.

Alumnerne paa Regensen, Studentergaarden og Universitetets Kollegier behøver, saa længe de er Alumner paa en af disse Stiftelser, ingen Kaution at stille.

§ 14. For hvert Værk, som udlaanes, maa Laaneren udstede en Kvittering, paa hvilken anføres Værkets Titel samt (naar Værket er i flere Bind) Bindtal. Desuden anføres paa Kvitteringen Laanerens Navn, Stand og Bopæl. Bopælsforandring maa snarest mulig meddeles til Biblioteket.

§ 15. Biblioteket afgør, hvor mange Bind en Laaner kan have hjemme ad Gangen.

§ 16. Laanetiden er en Maaned; dog kan den forlænges, hvis ingen anden har forlangt den paagældende Bog. Universitetets Lærere kan Biblioteket tilstaa Lempelser med Hensyn til Laanetiden, navnlig saaledes, at det, naar vedkommendes Ønske om fortsat Brug af en Bog findes tilstrækkeligt begrundet, kan unnlade at hjemkalde den, selv om den sædvanlige Laanetid er udløben og Bogen forlanges af en anden; dog bør den normale Laanetid i saadanne Tilfælde kun rent undtagelsesvis forlænges med mere end 3 Maaneder. Lignende Lempelser kan tilstaaes Universitetets Studerende, naar de benytter en Bog ved Besvarelse af Eksamens- eller Prisopgaver.

Til tjenstligt Brug kan en Bog hjemkaldes af Biblioteket paa ethvert Tidspunkt.

§ 17. Fremlaan af Bibliotekets Bøger er ikke tilladt, og Bøgerne maa af Laanerne ikke uden Bibliotekets Tilladelse føres ud af Landet.

§ 18. Hvis en Bog, der har været hjemlaant ud over en Maaned, ønskes hjemkaldt af en anden Laaner eller af Biblioteket selv, sker Hjemkaldelsen ved aabent Brevkort, hvorefter Bogen skal afleveres indenfor den paa Kortet angivne Frist (for indenbys Laanere 3 Dage, for udenbys 5 Dage). Er den derefter ikke afleveret, sendes en for-

nyet Anmodning om uopholdelig Aflevering, og Laaneren ifalder en Bøde til Bibliotekets Kasse af 1 Kr. Afleveres Bogen da ikke, er Biblioteket berettiget til at anskaffe den for Laanerens (eventuelt Kautionsistens) Regning. Vægrer en Laaner sig ved at erlægge den ovennævnte Bøde, kan Biblioteket, indtil Betaling sker, nægte ham Adgang til Hjemlaan af Bøger. Den, der har begæret Bogen hjemkaldt, erholder Meddelelse fra Biblioteket, naar Bogen er til Disposition.

§ 19. Udenbys Laanere kan faa Bøger tilsendt dels ved direkte Henvendelse til Biblioteket, dels gennem det stedlige statsunderstøttede Bibliotek (Folkebibliotek). Ved Tilbagesendelsen af Bøgerne maa den af Biblioteket udlagte Porto godtgøres i Frimærker. Undladelse heraf kan medføre Udelukkelse fra Laan indtil videre. Bøger, der tilbagesendes, skal sendes som Postpakker og være forsvarligt indpakket, og for saa vidt Fremsendelsen er sket under Værdiangivelse, skal ved Tilbagesendelsen samme Værdiangivelse benyttes. Alle Brev- og Pakkeforsendelser vedrørende Laan adresseres til: Universitetsbibliotekets Udlaansekspedition, Fiolstræde 1, Kbh. K.

§ 20. Fra Udlaan undtages i Almindelighed:

- a) Alle væsentlig underholdende Bøger, derunder dansk eller paa Dansk oversat Skønlitteratur. Dog kan denne Litteratur laanes af Universitetsstuderende til Studiebrug, naar de medbringer en Erklæring fra vedkommende Professor.
- b) Haandskrifter.
- c) Særlig kostbare Værker, Pragtudgaver, Kort og Billeder, Aviser, Smaatryk samt overhovedet saadanne Sager, som vanskelig kan erstattes.
- d) Ordbøger og andre Leksika samt bibliografiske Værker og alle til Læsesalens Haandbibliotek hørende Bøger.
- e) Skolebøger.

Undtagelse fra disse Regler kan dog gøres med Overbibliotekarens Billigelse.

§ 21. De Dele af Bibliotekets Samlinger, der i Henhold til Bestemmelserne i § 20 b—c ikke maa udlaanes, kan med Undtagelse af Aviser udlaanes til Benyttelse i Provinsens Biblioteker og Arkiver, for saa vidt de fornødne Sikringsanstalter (brandsikre Rum o. l.) er tilstede. I disse Tilfælde besørger det paagældende Bibliotek Rekvisition og Tilbagesendelse og overtager Ansvaret for de udlaante Sagers omhyggelige Opbevaring og Forsendelse.

Det kgl. Biblioteks Reglement var ligelydende med Universitetsbibliotekets, kun med Undtagelse af enkelte Klokkeslet for Læsesalens og Udlaanets Aabning samt saadanne Forskelle, som de to Bibliotekers Lokaleforhold gjorde nødvendig. (J. Nr. 116/1927).

Under 17. Juli 1928 bifaldt Ministeriet efter Indstilling fra Overbibliotekaren for Universitetsbiblioteket, at den Del af »Enkegrevinde Ruuth's Legat«, som i Henhold til de af Konsistorium under 8. Juli

1904 approberede Fordelingsregler § 2 (senere forhøjet til 400 Kr.) skulde tilfalde Universitetsbiblioteket til Anskaffelse af Missionslitteratur, fremtidig tilfaldt det kgl. Bebliotek. (J. Nr. 11 d/28).

2. Andre Sager.

Paa Finansloven for 1928—29 bevilgedes under § 26 Forbrug og Erhvervelse af Formue m. v., jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 2045—48, et Beløb af ialt 39100 Kr. til større Ombygningsarbejder i Biblioteket, navnlig af Læsesalen. Angaaende det nærmere med Hensyn til disse Foranstaltninger, som blev udført i Sommeren og Efteraaret 1928, og som betød meget forbedrede Lokaleforhold i Biblioteket saavel for Publikum som for Personalet, henvises til det citerede Sted i Rigsdagstidende. (J. Nr. 11 u/25).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende for 1927—28, Tillæg A., Sp. 1569—70, nedsattes Bibliotekets Annum fra 56 000 Kr., hvoraf 6100 Kr. til Brændsel, til 55 500 Kr., hvoraf 4500 Kr. til Brændsel, saaledes at der derved fremtidig blev et Beløb af 1100 Kr. mere til Raadighed til Bogindkøb og Indbinding. (J. Nr. 11 g/27).

Paa Tillægsbevillingsloven for 1927—28, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg B., Sp. 2819—20, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost b. 1. et Beløb af 13 150 Kr. som et ekstraordinært Driftstilskud til Biblioteket.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1569—70, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost b. 1. et Beløb af 750 Kr. for Finansaaret 1928—29, som 1. Del af en fireaarig Bevilling til Trykning af et systematisk Katalog over Universitetsbibliotekets Haandskrifter. (J. Nr. 11 e/27).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1569—72, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost b. 1. et Beløb af 2200 Kr. som 1. Del af en treaarig Bevilling til Oprettelse af et Centralkatalog for naturvidenskabelig og medicinsk Litteratur. (J. Nr. 11 i/25).

b. Det juridiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1579—80, forhøjedes Universitetets Udgiftspost b. 20. Det juridiske Laboratorium med 500 Kr. fra 2400 Kr. til 2900 Kr., saaledes at der til Laboratoriets Drift var 2500 Kr. til Disposition og til Afholdelse af Kursus i Polititeknik 400 Kr. (J. Nr. 60/27).

c. Det statistiske Laboratorium.

Under 1. December 1927 valgte de statsvidenskabelige Profesorer under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet Professor, Dr. phil. Bertil Ohlin til Forstander for Laboratoriet. (J. Nr. 217 a/27).

d. Opførelse og Indretning af en ny Laboratoriebygning m. v. til de fysiologiske Videnskaber for Midler skænkede af »The Rockefeller Foundation« og »International Education Board«, New York.

(J. Nr. 296/1924).

I 1923 indledede Bestyreren af Universitetets dyrefysiologiske Laboratorium, Professor, Dr. phil Aug. Krogh, Forhandlinger med Præsidenten for »The Rockefeller Foundation«, New York, George E. Vincent, med Henblik paa Tilvejebringelsen af Midler fra denne Fond til Indretning af bedre Lokaler for det dyrefysiologiske Laboratorium.

Disse Forhandlinger blev senere ført ind paa at tilvejebringe bedre Lokaleforhold for alle de fysiologiske Laboratorier under Universitetet, derunder ogsaa Lokaler for et nyt Laboratorium for Biokemi (fysiologisk Kemi), som det lægevidenskabelige Fakultet tidligere havde udtalt Ønske om at faa oprettet, og førtes derefter saavel med »The Rockefeller Foundation«, der særlig understøtter den lægevidenskabelige Uddannelse og Forskning, som med den anden tilsvarende Institution »International Education Board«, der understøtter Naturvidenskaben i Almindelighed.

Da Forhandlingerne — hvori fra amerikansk Side deltog Dr. Richard M. Pearce fra »The Rockefeller Foundation« og Dr. Wickliffe Rose fra »International Education Board« og fra dansk Side Professorerne Henriques, Krogh og H. M. Hansen — var saa vidt fremskredne, at der kunde stilles »The Rockefeller Foundation« og »International Education Board« et bestemt Forslag med Planer etc. til en ny Laboratoriebygning for de fysiologiske Laboratorier udarbejdet af kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt K. Varming, nedsattes der ved Universitetet et Udvalg, bestaaende foruden af den daværende Rektor og Administrator Professor, Dr. H. Munch-Petersen og Professor Poul Johannes Jørgensen, af følgende Medlemmer valgte af det lægevidenskabelige Fakultet: Dekanus, Professor, Dr. S. A. Gammeltoft, Professorerne Dr. Kn. Faber, Dr. Vald. Henriques, Dr. C. Lundsgaard, og følgende valgte af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet: Dekanus, Professor, Dr. N. E. Nørlund, Professorerne Dr. Aug. Krogh, Dr. J. Lindhard og Dr. H. M. Hansen.

Dette Udvalg tilstillede i Juni 1924 »The Rockefeller Foundation« en Skrivelse bilagt med Planer og Overslag til en ny Bygning for fem Laboratorier, et fysiologisk, et dyrefysiologisk, et biofysisk, et gymnastikteoretisk og et biokemisk Laboratorium med tilhørende Fælleslokaler (Auditorium, Bibliotek, Frokoststue etc.) samt Boliger for Institutbestyrere, Assistenten og Betjente. Professor Krogh havde tidligere i sin private Korrespondance med »The Rockefeller Foundation« gjort Rede for Undervisningen og Forskningen, saaledes som den foregaar paa et Institut ved Københavns Universitet

Udvalgets ovennævnte Skrivelse gjorde Rede for Enkeltheder i

to Planer og sluttede med et Overslag, som for Plan Nr. 1's Vedkommende (den Plan der i det væsentlige senere kom til Udførelse) var saaledes:

	Andel i Bygnings- overslag Kr.	Andel i Udstyr Kr.	Ialt Kr.
Det fysiologiske Laboratorium	735 000	150 000	885 000
Det biokemiske Laboratorium	500 000	140 000	640 000
Det dyrefysiologiske Laboratorium	399 000	90 000	489 000
Det gymnastikteoretiske Laboratorium . .	92 000	45 000	137 000
Det biofysiske Laboratorium	395 000	140 000	535 000
			ialt 2 686 000

Herefter meddelte Dr. Richard M. Pearce paa »The Rockefeller Foundation«'s Vegne i en Skrivelse til Universitetets Rektor af 16. Juli 1924, at de tilsendte Planer nu vilde blive overgivet til Behandling af »The Rockefeller Foundation«'s Bestyrelse, men udbad sig forinden i et samtidig fremsendt Brev til Professorerne Henriques og Krogh nogle yderligere Oplysninger, dels om hvor stor en Del af Udgifterne til Bygningen der vilde medgaa til Tjenesteboliger, dels om Grunden (som forudsattes tilvejebragt fra den danske Stat), dels om Driftsudgifterne ved Laboratorierne, saaledes som de for Øjeblikket var, og saaledes som de vilde blive i Fremtiden, hvis den nye Bygning blev rejst, dels om enkelte andre Detailler.

Det ovenfor nævnte Udvalg besvarede Dr. Pearce's Henvendelse i en Skrivelse af 22. September 1924. I denne Skrivelse blev der gjort yderligere Rede for de fire af de fem Laboratoriers Oprettelse og Udvikling ved Universitetet, og for de Fremskridt med Hensyn til Undervisning og videnskabelig Virksomhed (derunder Optagelse af nye Opgaver og Undersøgelser), som Oprettelsen af det femte (biokemiske) Laboratorium og nye forbedrede Lokaleforhold for de gamle vilde betyde; med de af »The Rockefeller Foundation« forlangte Oplysninger fremsendtes en regnskabsmæssig Oversigt, hvoraf følgende hidsættes:

1. Grundens Værdi: 550 000 Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2. a. Omkostninger ved Grundens Udgravning, Indhegning etc.	44 000		
b. Omkostninger (ved [Maskinhus (eller [Kedel og Tunnel)	40 000		
3. a. Omkostninger ved de fritliggende Professorboliger + tekniske Installationer $\left(\begin{array}{l} 2 \times 65\,000 \text{ Kr.} \\ 2 \times 25\,000 \text{ —} \end{array} \right)$	180 000		
b. Omkostninger ved Betjentbygningen (75 000 Kr.) + tekniske Installationer (25 000 Kr.)	100 000		
c. Omkostninger ved Professorboligerne i Hovedbygningen iberegnet tekniske Installationer (2 \times 66 000 Kr.)	132 000		
d. Omkostninger ved Assistentboliger i Hovedbygningen iberegnet tekniske Installationer (3 \times 37 000 Kr.)	111 000		
	Ialt		523 000
	At overføre		523 000

	Fysiolog. Lab. Kr.	Biokem. Lab. Kr.	Dyrefysiol. Lab. Kr.	Gymn. teor. Lab. Kr.	Biofysisk Lab. Kr.	Overført . . . Ialt Kr.	Kr. 523 000
4. Byggeomkostninger (fraregnet 3 a—d, men iberegnet 2 a og 2 b) . . .	583 000	372 000	247 000	92 000	304 000	1 598 000	
5. Udstyr	150 000	140 000	90 000	45 000	140 000	565 000	
				Ialt			2 163 000
6. a. Aarlige nuværende Vedligeholdelsesudgifter (fraregnet Lønninger) . .	14 300	»	7 000	2 000	5 100	28 400	
b. Aarlige foreslaaede Vedligeholdelsesudgifter (fraregnet Lønninger)	23 500	16 600	13 700	7 100	12 200	73 100	
7. a. Nuværende Personale (Professorer, Assistenten, Betjente	7	»	4	2	3	16	
b. Foreslaaet Personale (+ 1 Portner) . . .	7	4	6	3	4	25	

Herefter meddelte Dr. Pearce i Skrivelse af 8. Oktober 1924, at Sagen vilde blive forelagt »The Rockefeller Foundation«'s Bestyrelse paa dennes Møde den 6. November 1924.

Under 11. Oktober 1924 fremsendte Konsistorium herefter med sin varmeste Anbefaling følgende fra Professorerne H. M. Hansen, V. Henriques, Aug. Krogh og J. Lindhard modtagne Andragende til Undervisningsministeriet:

»I Henhold til en fra Dr. R. M. Pearce, Director of the Division of Medical Education, Rockefeller Foundation, modtaget Meddelelse, hvoraf Kopi vedlægges, vil et til Fonden tidligere indsendt Andragende om Bevilling til Opførelse og Indretning af et fysiologisk Institut ved Universitetet indeholdende det fysiologiske Laboratorium, det dyrefysiologiske Laboratorium og det gymnastikteoretiske Laboratorium samt et Laboratorium for biologisk Kemi og et Laboratorium for biologisk Fysik blive forelagt til Godkendelse af de paagældende Afdelinger af The Rockefeller Foundation, under Forudsætning af, at der indsendes et formelt Andragende fra Universitetet, og at dette ledsages af en Meddelelse om de aarlige Bevillinger til Drift og Personel, som tilsikres af Regeringen.

Idet vi som Bilag vedlægger en Kopi af vor uofficielle Henvendelse til Rockefeller Foundation og de i Skrivelse af 22. September givne supplerende Oplysninger, tillader vi undertegnede Professorer V. Hen-

riques, A. Krogh, J. Lindhard og H. M. Hansen os derfor at henvende os til det høje Ministerium om nedenstaaende Bevillinger til Drift af det nye Institut, Bevillinger angaaende hvilke vi paa nærværende Tidspunkt dog kun ønsker et Tilsagn, idet de i det væsentlige først kan blive effektive, naar det nye Institut er færdigbygget og Driften paa-begyndes.

For Institutet som Helhed andrager vi om Ansættelse af en Portner til at føre Tilsyn med Ejendommen og de fælles Lokaler og Anlæg, sørge for dens Renholdelse og eventuelt, hvis det ikke skulde blive muligt at faa Damp o. s. v. fra Rigshospitalets Kedelanlæg, fungere som Fyrbøder. Grundlønnen for denne Funktionær, hvem det efter Planen yderligere vilde paahvile at gaa til Haande i det gymnastikteoretiske Laboratorium, til hvilket der ikke søges om nogen Laboratoriebetjent, er optaget paa den vedlagte samlede Opgørelse over Merudgifter og Besparelser ved den foreslaaede Ordning.

Her er ligeledes optaget de for det nye Institut skønsmæssigt anslaaede Udgifter til Brændsel (17 000 Kr.) samt til Belysning, Elektricitet og Rengøring (20 000 Kr.). Det er Hensigten at hvert enkelt Laboratorium saa vidt muligt skal have sin egen Konto til disse Udgifter, men det er ikke paa nærværende Tidspunkt muligt at foretage en Fordeling, der bl. a. afhænger af den Udstrækning, hvori Problemet om Maaling af de enkelte Laboratoriers Forbrug teknisk kan løses. Der er ved disse Udgifter ligesom overhovedet ved de opstillede Driftsbudgetter ikke taget Hensyn til den for Tiden gældende 10 pCt. Nedsættelse. I den vedlagte Skrivelse af 22. September er de her omhandlede Udgifter fordelt skønsmæssigt i Forhold til Laboratoriernes Størrelse.

Der henvises fremdeles til nedenstaaende Overslag med Hensyn til de Løntillæg for Bestyrelse af Laboratorium, der efter almindelige Regler vil tilkomme Professorerne J. Lindhard og H. M. Hansen, og endelig med Hensyn til de anslaaede Omkostninger ved de nye Bygningers Vedligeholdelse, hvilken sidste Bevilling det dog ikke tilkommer os at andrage om.

Derimod er der ikke i denne Opgørelse medtaget Lønningen til et nyt Professorat i fysiologisk (biologisk) Kemi, idet der om dette er indgivet særligt Andragende af det lægevidenskabelige Fakultet.*)

Nedenfor følger motiverede indstillinger angaaende de til de enkelte Laboratorier foreslaaede Bevillinger.

1. Universitetets fysiologiske Laboratorium.

Ved Planlæggelsen af det nye fysiologiske Institut er der taget Hensyn til, at dette bør bestaa af to af hinanden uafhængige Labora-

*) Dette Professorat blev oprettet paa Normeringsloven for 1926—27; herom samt om dets Besættelse med fast videnskabelig Assistent ved Universitetets fysiologiske Laboratorium Dr. phil. Richard Ege, se Universitetets Aarvog 1925—26, Side 34—36, 1926—27, Side 17—20 og foran Side 7.

torier, et eksperimentel fysiologisk og et fysiologisk (biologisk)-kemisk. Allerede før nogen Tid siden er der fra det lægevidenskabelige Fakultet fremsendt et Andragende om Oprettelse af et nyt Professorat i fysiologisk Kemi, og i dette Andragende er fremført de meget vigtige Grunde, der taler for et saadant Professorats Oprettelse.

Nu at planlægge et nyt Institut for Fysiologi uden at dele dette i to Laboratorier vilde være ganske uforsvarligt, naar Hensyn tages til den fysiologiske Kemis rivende Udvikling.

Hvad de to foreslaede nye Laboratorier under det lægevidenskabelige Fakultet angaar, er det eksperimentel fysiologiske Laboratorium paa det nærmeste af samme Størrelsesorden som det farmakologiske Institut. Foruden de forskellige Lokaler til videnskabelige Undersøgelser, findes i Laboratoriet et meget stort Øvelseslaboratorium med dertil knyttede mindre Lokaler, der er beregnet til at undervise de studerende i eksperimentel Fysiologi, en Undervisning der nu findes ved alle større Universiteter i Udlandet, men som herhjemme ikke har kunnet gives af Mangel paa Plads. Til Trods for at den fysiologiske Kemi vil blive udskilt som et særskilt Fag, vil det nye Laboratoriums Størrelse og de nye Kurser i eksperimentel Fysiologi kræve et meget betydeligt Arbejde af de ved Laboratoriet ansatte Assistenten og Betjente; Personalet maa derfor været det samme som det, der nu findes ved Universitetets fysiologiske Laboratorium. Ligeledes maa Laboratoriets Annuum sættes til samme Beløb, som nu er bevilget fysiologisk Laboratorium, dog med Fradrag af det til Brændsel bevilgede Beløb 2300 Kr.

Hvad det biologisk-kemiske Laboratorium angaar, er dette i Størrelse omtrent halvt saa stort som det eksperimentel fysiologiske. Det rummer en stor Kursussal, hvor de studerende vil faa Undervisning i biologisk Kemi. Denne Undervisning er som bekendt obligatorisk, og det Arbejde denne Undervisning kræver er — da c. 125 studerende aarlig deltager i disse Kurser — meget betydeligt.

Foruden Professoren i biologisk Kemi foreslaas ansat ved Laboratoriet en fast Assistent, en ikke videnskabelig uddannet Assistent og en Betjent. Om dette Personale er tilstrækkeligt til Laboratoriet er vel nok tvivlsomt; dog mener jeg, det kan forsvares foreløbig at indskrænke sig til nævnte Betjening, idet en midlertidig Assistance særlig ved de biologisk-kemiske Øvelser, hvis saadan skulde vise sig nødvendig, maa betaales af Laboratoriets Annuum. Dette er foreslaaet sat til 8000 Kr., altsaa en Del lavere end Bevillingen til det eksperimentel fysiologiske Laboratorium. Selv om Udgifterne ved de biologisk-kemiske Øvelser langt fra dækkes ved den Betaling, de Studerende yder, mener jeg dog, at det foreslaede Annuum i hvert Fald i de første Aar maa kunne slaa til, da Udgifter til Dyr og Foder antagelig vil blive en Del mindre end de tilsvarende Udgifter ved det eksperimentel fysiologiske Laboratorium.

Angaaende de nærmere Enkeltheder vedrørende Udgifterne ved de nye Laboratorier under det lægevidenskabelige Fakultet henvises til den i Slutningen af denne Skrivelse anførte Liste. Sammesteds findes anført de Beløb, der spares ved, at Udgifterne til Brændsel, Lys og Rengøring ved det fysiologiske Laboratorium bortfalder.

V. Henriques.

2. Universitetets dyrefysiologiske Laboratorium.

Ifølge de Forslag der er indsendt til Board of General Education, Rockefeller Foundation vil Dyrefysiologisk Laboratoriums Gulvareal blive forøget fra ca. 300 m² til ca. 850 m². Der er endvidere planlagt Stalde, Terrarier og Akvarier saavel til ferskvands som til saltvands Organismer, som vil gøre det muligt at optage mange zoofysiologiske Problemer fra hvilke Laboratoriet nu praktisk talt er udelukket.

Af Arealet er nu et Værelse 30 m² reserveret den praktiske Undervisning og benyttes dels til Øvelser i fysiologiske Undervisningsforsøg, dels til videregaaende Undervisning i zoologisk Mikrokemi og Zoofysiologi, medens det i alle Perioder, hvor ingen Undervisning finder Sted, maa anvendes til Hjælp ved det videnskabelige Arbejde. I det nye Laboratorium foreslaas de to Kursus henlagt til hver sit Lokale, ialt 70 m², hvilket i meget væsentlig Grad vil lette deres Afholdelse. Den betydelige Forøgelse i Antallet af naturhistoriske Studerende vilde under alle Omstændigheder kræve en saadan Udvidelse. Medens Laboratoriet nu afgiver Arbejdsplads for 4 faste videnskabelige Arbejdere (Professor, 2 Assistenten, Dr. M. Krogh) og i Reglen for 2—3 Gæster, hvorved det er fuldt optaget, er det beregnet paa i Fremtiden at tilvejebringe Arbejdsbetingelser for indtil 10 Gæster udover den faste Stab, og det kan ventes, at et betydeligt Antal af disse Pladser til Stadighed vil være optaget.

Det er klart at en saa omfattende Forøgelse af Laboratoriets Arbejde ikke vil kunne iværksættes med det nuværende Annuum og Personale.

Laboratoriets Annuum er nu 7000 Kr. (÷ 10 pCt.). Heraf er 600 Kr. reserveret til Brændsel, medens Udgifterne til Elektricitet, Belysning og Rengøring andrager ca. 800. Det egentlige Annuum andrager altsaa ca. 5600 Kr. Det nuværende Beløb, 7000 Kr., foreslaas forhøjet med 1000 Kr. til 8000 Kr., idet Annuet samtidig aflastes for de ovennævnte Udgifter til Brændsel, Elektricitet, Belysning og Rengøring. Naar jeg mener i hvert Fald foreløbig at kunne nøjes med dette Beløb, er det fordi jeg regner med vedblivende at kunne afholde en væsentlig Del af Udgifterne til det videnskabelige Arbejde med Indtægter fra andre Kilder, og da navnlig ved Hjælp af Værkstedets Salg af Instrumenter konstruerede i Laboratoriet.

Personalet foreslaas forøget med en Laboratoriebetjent og en ikke videnskabelig uddannet Assistent. Laboratoriet har nu een Betjent,

der passer Dyrene, gaar til Haande i Laboratoriet, rensar Glasvarer og andet, besørger Ærinder og udfører Snekkerarbejde.

Med et stærkt udvidet Dyrehold og en Fordobling af det videnskabelige Arbejde vil det være ganske umuligt for en Betjent at overkomme Arbejdet, og det vil sandsynligvis, selv naar der er to, blive nødvendigt af Annuet at lønne en Dreng til at besørge Ærinder.

At der i et Laboratorium af en Størrelse som paatænkt behøves en Dame til at passe Kontoret (Telefon, Regnskab o. s. v.) og til Hjælp i Laboratoriet er saa almindelig anerkendt, at en nærmere Motivering maa forekomme unødvendig.

August Krogh.

3. Universitetets Gymnastikteoretiske Laboratorium.

For Gymnastikteoretisk Laboratoriums Vedkommende vil det være nødvendigt, at Laboratoriets Annuum bliver forhøjet til 5000 Kr., altsaa med 3000 Kr., og at der bliver ansat en fast videnskabelig uddannet Assistent.

Disse i Forhold til de nuværende Udgifter betydelige Forhøjelser er motiverede ved, at Laboratoriet, der for Tiden er installeret i et eneste Lokale (ca. 90 m², hvoraf en Del ikke kan udnyttes paa Grund af manglende Lys) og derfor kun byder meget begrænsede Muligheder saavel for Undervisning som for videnskabeligt Arbejde, ifølge den foreliggende Plan vil opnaa en saa betydelig Udvidelse (til ca. 300 m²), at saavel Undervisningen af Studenterne som den egentlige videnskabelige Virksomhed vil kunne tages op under lignende Former som paa andre Laboratorier.

For Undervisningens Vedkommende vil det blive muligt at give Studenterne praktiske Kursus, som de hidtil fuldstændig har maattet savne, men som i Virkeligheden er et aldeles nødvendigt Led i deres forsvarlige Uddannelse. Fremdeles vil det blive muligt at give de Studerende, der efter den nye Eksamensordning faar videregaaende Undervisning i Gymnastikteori, Lejlighed til mere selvstændigt Arbejde. Disse Muligheder kan imidlertid kun udnyttes, naar Annuet faar en Størrelse som foreslaaet; desuden maa der, hvis Læreren skal kunne bestride Undervisningen paa forsvarlig Maade og faa Tid til det videnskabelige Arbejde, der er et Laboratoriums vigtigste Opgave, og som ingen Lærer, der skal give videregaaende Undervisning, for sin personlige Udviklings Skyld vil kunne undvære, ansættes en fast Assistent, som kan paatage sig den daglige Ledelse af Øvelserne, og som kan bistaa Laboratoriets Leder ved de videnskabelige Forsøg, der i de fleste Tilfælde kræver kyndig Assistance.

Naar der kun foreslaas Ansættelse af en fast Assistent og ikke tillige af en Laboratoriebetjent, er det i Forventning om, at den Mand, der tænkes ansat til at føre Tilsyn med de fælles Lokaler o. s. v.,

ogsaa vil kunne paatage sig at hjælpe Gymnastikteoretisk Laboratorium med nogle af de Arbejder, der ellers paahviler en Laboratoriebetjent.

J. Lindhard.

4. Universitetets Laboratorium for biologisk Fysik.

Hensigten med at søge et biologisk-fysisk Laboratorium oprettet er dels at tilvejebringe forbedrede Betingelser for det elementære Forelæsnings- og Øvelseskursus i Fysik for medicinske studerende, dels at gøre det muligt at indrette et videregaaende teoretisk og eksperimentelt Kursus i Røntgenstråler, Radium og Lys for at give Læger, der vil specialisere sig i Radiologi, de fysiske Kundskaber, som kræves for at de uden Risiko kan arbejde med og fuldt udnytte de moderne virksomme, men farlige Apparater, og endelig som Hovedsagen at tilvejebringe Mulighed for saadanne videnskabelige Arbejder, hvor fysiske Metoder anvendes paa medicinske og biologiske Opgaver, og for hvis frugtbare Gennemførelse den paatænkte nære Forbindelse med de nævnte fysiologiske Laboratorier maa ventes at yde særlige Betingelser.

For Øjeblikket raader Universitetet kun over Midlerne til det elementære medico-fysiske Kursus, der er en Del af Arbejdet i Universitetets fysiske Laboratorium B, men Trangen til en Forbedring af Betingelserne for Undervisning og videnskabeligt Arbejde indenfor den medicinske Fysik har jeg følt stedse stærkere i den Tid, jeg har varetaget Fysikundervisningen for medicinske studerende, ikke mindst ved hyppige Henvendelser fra Læger om Vejledning og Assistance, hvilke Henvendelser næsten aldrig har kunnet imødekommes, da der hverken raadedes over Plads eller Apparater. I Udlandet er da ogsaa i de senere Aar paa adskillige Steder skabt Betingelser for et saadant Samarbejde mellem Medicinen og Fysiken som det, der her tilsigtes, dels ved Oprettelse af lignende Laboratorier, saaledes i Frankfurt a. M., i Freiburg og nylig i Berlin, ved Harvard University og flere Steder i Amerika, dels ved at knytte videnskabeligt uddannede Fysikere til større Hospitaler, der arbejder med Røntgen- og Radiumterapi, bl. a. Hospitaler i München, Erlangen og London og mange amerikanske Hospitaler.

Driften af det planlagte biologisk-fysiske Laboratorium vil kræve et Annuum af 8000 Kr. og et Personale af 2 faste Assistentter og en faguddannet Betjent. Da det fysiske Laboratorium B's hidtidige Annuum af 5100 Kr. og de til dette knyttede 2 faste videnskabelige Assistentstillinger tænkes overført til Laboratoriet for biologisk Fysik, vil dette betyde, at Annuum maa forhøjes med 2900 Kr. samtidig med, at det aflastes for de hidtidige Udgifter til Rengøring, og at Personalet maa forøges med en faguddannet Betjent. Den ansøgte Forhøjelse af Annuum er paakrævet til Afholdelsen af de forøgede Ud-

gifter ved Laboratoriets Drift, samt til Nyanskaffelser af Apparater til de videregaaende Kursus og videnskabelige Undersøgelser, hvortil der stadig vil kræves et betydeligt Beløb, da der indenfor den medicinske Fysik finder en meget stærk Udvikling Sted, og det er meget ønskeligt at vedligeholde den Standard i Laboratoriets Udstyr, som det vil faa ved det i Amerika ansøgte Beløb af 140 000 Kr. Det fysiske Laboratorium B. raader ikke hidtil over nogen Mekanikerbetjent, hvilket allerede nu er et meget følt Savn, da alt Værkstedsarbejde ved Reparation og Forfærdigelse af Instrumenter maa udføres i fremmede Værksteder til høj Pris og uden den Fordel, som det er daglig at kunne følge Arbejdet, og da alt Oprydningssarbejde o. l. maa udføres af Assistenterne, hvorved den Tid, som de kunde anvende til videnskabeligt Arbejde, afkortes betydeligt. Med den paatænkte Udvidelse af Laboratoriet vil det være absolut nødvendigt at ansætte en Mekanikerbetjent, da det er en Betingelse for enhver Art af videnskabeligt eksperimentalfysisk Arbejde at raade over et godt Værksted, og Laboratoriets Maskiner, Akkumulatorbatteri og øvrige Instrumentarium vil kræve fagkyndigt Tilsyn.

Naar det indtil videre, trods det forøgede Undervisningsarbejde, ikke er ment nødvendigt at forøge Laboratoriets nuværende Assistance (2 faste videnskabelige Assistenters), er Grunden den, at der for Assistenterne kan indvindes Tid dels ved at befri dem for det omtalte Oprydningssarbejde, dels derved at de forbedrede Pladsforhold og den ansøgte Bevilling fra Amerika til Laboratoriets Udstyr vil gøre det muligt at dublere Øvelserne paa det elementære Kursus, saa at det dobbelte Antal studerende samtidig kan deltage. Denne Forbedring er ogsaa meget ønskelig af Hensyn til de studerende, idet det nuværende betydelige Antal medicinske studerende har medført, at der foruden Øvelser hver Dag tillige maa afholdes Aftenøvelser 2—3 Gange om Ugen.

Hvad den øvrige Del af den nuværende Undervisning i Universitetets fysiske Laboratorium B angaar, nemlig Afholdelsen af de særlige fysiske Øvelser for studerende, der forbereder sig til Skoleembedseksamen eller Magisterkonferens i Fysik, skal jeg, da disse Øvelser ikke naturligt vil høre hjemme i det biologisk-fysiske Laboratorium, samtidig tillade mig at foreslaa, at de under Forudsætning af det nævnte Laboratoriums Oprettelse fremtidig afholdes paa Universitetets Institut for teoretisk Fysik, men som hidtil under min Ledelse. Denne Ordning, som foreslaas efter Aftale med Institutets Bestyrer, Professor N. Bohr, og som er blevet gjort mulig ved den nu stedfindende Udvidelse af Institutet, vil frembyde betydelige Fordele. Paa Institutet for teoretisk Fysik afholdes allerede nu alle Forelæsninger til 2. og 3. Del af Skoleembedseksamen i Fysik (fremtidig Fagprøven) og foregaar for de fleste studerendes Vedkommende ogsaa deres specielle eksperimentelle Kursusarbejder, saa at den foreslaaede

Ordning betyder en Samling af disse studerendes hele Undervisning. Hvad Apparatet angaar, raader det fysiske Laboratorium B over de fleste til disse Øvelser nødvendige Apparater, der alle tænkes overført til Institutet. For visse større, især elektriske, Maaleinstrumenter har man hidtil været henvist til midlertidige Laan fra den polytekniske Lærestalts forskellige fysiske Laboratorier; disse Instrumenter vil fremtidig kunne stilles til Raadighed i Institutet, hvor det netop paa tænkes samtidig med Udvidelsen at indrette nogle ved videnskabelige Undersøgelser hyppigt brugte elektriske Maaleopstillinger, der da tænkes opstillede i de til Øvelserne benyttede Lokaler, saa at Ordningen medfører en dobbelt Udnyttelse baade af disse Lokaler og Apparater. Hvad angaar Assistancen, er det med Professor Bohrs Billigelse Hensigten i noget Omfang ogsaa at lade Institutets to honorarlønnede videnskabelige Assistenters deltage i Undervisningen paa dette Øvelseskursus, hvilket efter Forholdenes Natur kan ske, uden i næneværdig Grad at forstyrre deres øvrige Undervisningsarbejde og videnskabelige Virksomhed. En saadan Ordning frembyder den Fordel, at hver Assistent kun kommer til at undervise i den Gren af Fysiken, som han særligt behersker, samtidig med at den giver det biologisk-fysiske Laboratoriums Assistenters en ønskelig yderligere Aflastning, saa at de faar mere Tid disponibel til deres nye Opgaver. Endelig skal jeg i denne Forbindelse ikke undlade at henlede Opmærksomheden paa, at den paatænkte Overflytning af de omhandlede Øvelser i Forbindelse med Oprettelsen af Laboratoriet for biologisk Fysik vil muliggøre en Frigørelse af samtlige de Lokaler paa den polytekniske Lærestalt, som Universitetets fysiske Laboratorium B nu disponerer over.

I Henhold til ovenstaaende skal jeg derfor, under Forudsætning af, at der fra Rockefeller Fondet stilles de nødvendige Midler til Raadighed til Oprettelsen og Udstyrelsen af et Laboratorium for biologisk Fysik ved Universitetet, og at det høje Ministerium bifalder den foreslaaede Overførelse af de Fysikstuderendes Øvelser til Universitetets Institut for teoretisk Fysik, tillade mig at ansøge om, at Annum for Universitetets fysiske Laboratorium B fra det Tidspunkt, da Lokalerne ved det nyoprettede Laboratorium kan tages i Brug, maa blive overført til dette og forhøjet med 2900 Kr., og at der til dette Laboratorium foruden Personalet ved det nævnte fysiske Laboratorium maa blive knyttet en faguddannet Betjent. Angaaende denne Stilling skal jeg tillade mig at ansøge om, at den oprettes paa et saadant Tidspunkt, at Betjenten kan medvirke ved den Forberedelse af Installationer og Tilvirkning af Apparater, der maa gaa forud for Paabegyndelsen af Undervisningen og Arbejdet i Laboratoriet.

H. M. Hansen.

Over samtlige foreslaaede Merudgifter ved Driften af det planlagte Institut tillader vi os at give følgende

<i>Annu.</i>		Overslag.	
Biologisk-kemisk Lab.	forøges fra 0 til 8000 Kr. =	8 000 Kr.
Dyrefysiologisk	— — — 7000 Kr. (heri Brændsel, Belysning og Rengøring) til 8000 Kr. =	1 000 —
Gymnastikteor.	— — — 2000 Kr. til 5000 Kr. =	3 000 —
Biologisk-fysisk	-- — — 5100 Kr. (heri Rengøring) til 8000 Kr. =	2 900 —
			<u>14 900 Kr.</u>
<i>Assistance.</i>			
Biologisk-kemisk Lab.	1 fast Assistent =	2 880 Kr.
— — —	1 ikke videnskabeligt uddannet Assistent =	1 800 —
— — —	1 Betjent =	2 100 —
Dyrefysiologisk	1 ikke videnskabeligt uddannet Assistent =	1 800 —
— — —	1 Betjent =	2 100 —
Gymnastikteor.	1 fast Assistent =	2 880 —
Biologisk-fysisk	1 Betjent =	2 100 —
1 Fyrbøder og Portner	=	1 920 —
			Ialt.... <u>17 580 Kr.</u>
Hertil kommer de sædvanlige Tillæg.			
Desuden bør: Professor Lindhard — som Laboratoriebestyrer — have 800 Kr.			
Professor Hansen — som Laboratoriebestyrer — have <u>800 —</u>			
Belysning, Elektricitet, Rengøring..... 20 000 Kr.			
Brændsel <u>17 000 —</u>			
Desuden: Vedligeholdelse af Bygningerne paa sædvanlig Maade <u>20 000 Kr.</u>			

Som Modvægt mod disse forøgede Udgifter maa der dog henvises til, at en Række Lokaler, hvorover der nu disponeres, bliver frigjort til anden Anvendelse eller eventuel Udleje, at der spares de nu anvendte Beløb til Brændsel, Belysning og (delvis) Rengøring i fysiologisk Laboratorium, gymnastikteoretisk Laboratorium og fysisk Laboratorium B., samt at der bliver en Række nye Tjenesteboliger, af hvilke Statskassen vil oppebære Lejeindtægt. Vi tillader os herover at give følgende Opgørelse.

*Ledigblivende Lokaler. Besparelser. Indtægter.**Lokaler:*

Professorbolig — Bredgade Nr. 62 St.
 Fysiologisk Laboratoriums Bygning.
 Lokaler i Fredericiagade Nr. 18.
 Betjentbolig i Fredericiagade Nr. 18.

Professorbolig — Ny Vestergade Nr. 11.
 Dyrefysiologisk Laboratoriums Lokaler sammesteds.

Professor H. M. Hansens Lokaler paa polyteknisk Læreanstalt.

Professor Lindhards Lokaler — Studiestræde Nr. 6.

Besparelser:

Brændselskonto for fysiologisk Laboratorium, Bredgade, Univ. Udgp. b. 7	2 300 Kr.
Elektricitetskonto for fysiologisk Laboratorium, Bredgade, Univ. Udgp. c.	1 948 —
Rengøring for fysiologisk Laboratorium, Bredgade, Univ. Udgp. c.	2 400 —
Brændsel, Elektricitet og Rengøring i Gymnastikteor. La- boratorium.	
Brændsel, Elektricitet i Fysisk Laboratorium B.	

Forøgede Indtægter:

Leje af Embedsboliger ca. 6—7000 Kr.

De samlede direkte Udgiftsforøgelser til Laboratorier og Personale i Henhold til ovenstaaende bliver ca. 76 000 Kr. aarlig (+ 20 000 Kr. til Vedligeholdelse af Bygninger). Herfra gaar direkte Indtægter og Besparelser til et Beløb af ca. 14 000 Kr. samt de Indtægter, hvortil de ledigblivende Lokaler vil kunne indbringes.

Sammen med dette Andragende fremsendte Konsistorium to fra det lægevidenskabelige og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet indhentede Udtalelser. Det lægevidenskabelige Fakultets Erklæring af 10. Oktober 1924 var saalydende:

Det er med den største Glæde, at Fakultetet har modtaget Underretning om, at der er Mulighed for en saa storstilet Gave, et Tilbud, der for de Laboratorier, der sorterer under det, vil afhjælpe et dybt følt Savn og bringe saavel Undervisningen som det videnskabelige Arbejde ud af de daarlige Forhold, hvorunder de i Øjeblikket befinder sig. Fakultetet kan derfor i allerhøjeste Grad anbefale, at denne Plan muliggøres, ved at Staten modtager det nævnte Tilbud og tilsiger det den fornødne pekuniære Støtte.

Fakultetet skal endvidere benytte Lejligheden til at fremhæve, hvor stor Betydning Løsningen af Spørgsmaalet om Nybygning til Fysiologien i det Hele kan have for de øvrige Instituter under det lægevidenskabelige Fakultet, som det endnu ikke er lykkedes at skaffe tidssvarende og for Undervisningen passende Lokaler.

Som det vil være det høje Konsistorium bekendt, har det i en længere Aarrække været Fakultetets Ønske, at der foruden et fysiologisk Institut ogsaa opførtes nye Instituter til Anatomi og til den operative Kirurgi, samt et hygiejnisk Institut, Ønsker, om hvis Berettigelse baade Universitetet, Konsistorium, Universitetskommissionen af 1912 og Undervisningsministeriet har været overbeviste, men hvis Opfyldelse af forskellige Grunde stadig er blevet udsat.

Det bør ogsaa erindres, at alle var enige om, at de ovennævnte Instituter sammen med det fysiologiske Institut var Opgaver, som burde løses snarest muligt.

Fakultetet haaber nu, at hvis det lykkes uden Udgift for Staten at faa opført et nyt fysiologisk Institut, saa vil der herigennem skabes Udsigt til, at det i en nær Fremtid vil være muligt at skaffe den nødvendige Bevilling til Opførelse af et nyt anatomisk Institut og til at skaffe Hygiejnen og operativ Kirurgi bedre Vilkaar end hidtil, idet det er Fakultetets Mening, at Løsningen af disse Opgaver er ligesaa tiltrængt som et fysiologisk Institut, især af Hensyn til Undervisningen med dens stadig stigende Antal af Studerende.

Ved at skaffe Anatomien et nyt Institut, vil der endvidere opnaas den Fordel, at Ejendommene i Bredgade og Fredericiagade vil blive fuldstændig disponible for andre Formaal, og man vil opnaa det for de Studerende saa store Gode, at al Undervisningen samles i Righospitalets umiddelbare Nærhed.

I Betragtning af de meget betydelige Fordele, som Antagelsen af det amerikanske Tilbud vil medføre, skal Fakultetet paa det bedste anbefale Sagens Fremme.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Erklæring af 8. Oktober 1924 undertegnet af Prodekanus Professor Hjelmlev var saalydende:

Efter at have forelagt Fakultetet de af Udvalget udarbejdede Forslag angaaende aarlige Bevillinger til Personel og Drift af det fysiologiske Institut, som forventes opført og indrettet ved Bevilling fra Rockefellerfondet, skal jeg herved udtale, at Fakultetet, som anser Oprettelsen af det paagældende Institut for at være af overordentlig stor Betydning for Universitetet, saavel for dettes Undervisning som for dets videnskabelige Forskningsarbejde, giver de forelagte Forslag sin varmeste Tilslutning og Anbefaling.

Herefter modtog Konsistorium under 5. November følgende Skrivelse fra Ministeriet:

I Anledning af den med D'Herrer Rektors og Professorers Skri-

velse af 11. f. M. (J. Nr. 296/24) fremsendte Sag vedrørende det af The Rockefeller Foundation gjorte Tilbud om Opførelse af Bygninger for de fysiologiske Institutter ved Københavns Universitet paa Betingelse af, at Staten udlægger den fornødne Grund og paatager sig den fremtidige Drift af Institutterne, skal Ministeriet udtale, at man i Princippet har kunnet tiltræde, at Staten paatager sig de nævnte Byrder, og ogsaa har opnaaet Finansministeriets Tilslutning hertil, og at dernæst et dertil sigtende Forslag er tilsendt Folketingets Finansudvalg. Fra dettes Side kan der dog ikke ventes Svar afgivet inden 6. November, idet man har ønsket længere Tid til Sagens Overvejelse. — Under Henviſning hertil, og da Ministeriet dernæst for sit Vedkommende maa ønske, at man samtidig med Spørgsmaalet om de fysiologiske Institutter optager Spørgsmaalet om Indretning af et hygiejnisk Laboratorium og om det normal-anatomiske Instituts fremtidige Forhold til Drøftelse, saaledes at der kan skabes et samlet Overblik over samtlige lægevidenskabelige Institutters fremtidige Stilling, samt over, hvilke Bygninger der ved de nævnte Foranstaltninger vil kunne blive frigjort til anden Anvendelse, kan man ikke paa nærværende Tidspunkt afgive andet Svar paa det af The Rockefeller Foundation gjorte Tilbud, end at nærværende Ministerium og Finansministeriet er stemte for, at Tilbudet modtages paa de stillede Betingelser.

Imidlertid holdt Folketingets Finansudvalg Møde om Sagen den 6. November, og Udvalgets Flertal gav her sin Tilslutning til at modtage Gaven paa de ommeldte Vilkaar, saaledes at Universitetet samme Dag kunde telegrafere til New York, at Regeringens og Rigsdagens Samtykke forelaa.

Ved Skrivelse af 15. November 1924 modtog Universitetet derefter Meddelelse om, at »The Rockefeller Foundation« paa sit Møde den 7. November 1924 havde truffet følgende Beslutning:

Resolved that the Foundation hereby pledges itself to pay to the University of Copenhagen a sum not to exceed Three hundred thousand dollars (doll. 300,000) for the building and equipment of an Institute of Physiology, provided the University assumes financial responsibility for the site, for a balance of estimated building costs amounting to approximately One hundred forty-eight thousand dollars (doll. 148,000) and for an increase of maintenance amounting to Kr. 44,700, and with the understanding that One hundred thousand dollars (doll. 100,000) shall have been pledged from another source.

Meddelelsen var ledsaget af følgende Brev fra Dr. Pearce til Universitetets Rektor:

Enclosed you will find the official letter from the President of the Rockefeller Foundation stating the action which has been taken in regard to aid for the development of physiology in the University of Copenhagen. The decision is based on the estimates of total costs

which were furnished by you, Professor Krogh, and Professor Henriques, this sum in Danish kroner being estimated in dollars at the rate of 6 kroner to the dollar. From this sum of doll. 540,000 has been deducted doll. 92,000 which covers the cost of the site to be furnished by the University and thus leaves the sum of doll. 448,000 as the amount necessary to complete the project. Toward this total sum the Rockefeller Foundation has decided to contribute doll. 300,000 with the understanding that there may be a contribution by the International Education Board and that any balance remaining should be raised by the University authorities. I sincerely hope this arrangement may prove satisfactory to you and your faculty and that the University may be able to obtain the balance necessary for completing the project as well as that necessary for increased cost of maintenance. It is a great pleasure to be of assistance in connection with this development of physiology in Copenhagen, and on receiving assurance from you that the University can put into effect this plan as outlined we will at once meet our obligation.

Universitetet modtog desuden ved Skrivelse af 25. November 1924 Meddelelse fra »International Education Board« om, at dettes Bestyrelse paa sit Møde den 14. November 1924 havde vedtaget at yde et Tilskud paa 100 000 Dollars til den nye Laboratoriebygning paa samme Vilkaar som Tilskuddet fra »The Rockefeller Foundation«.

Efter den Plan, som var forelagt de amerikanske Fonds, vilde et Beløb af 2 686 000 Kr. være nødvendigt til Opførelse og Udstyr af Laboratoriebygningen (i det nævnte Beløb ikke medregnet Grunden, som forudsattes skænket af Staten). De amerikanske Fonds havde kun bevilget 2 400 000 Kr. og havde altsaa overladt Universitetet selv at tilvejebringe Restbeløbet 286 000 Kr. Da Ministeriet ikke kunde tiltræde et af Konsistorium stillet Forslag om paa Finansloven at søge Bemyndigelse til af Universitetets Midler at anvende et Beløb til Supplering af de fra de amerikanske Fonds skænkede Midler, indledes Forhandlinger med Carlsbergfondets Direktion og Bestyrelsen for Rask-Ørsted Fondet for om muligt fra disse Institutioner at søge tilvejebragt et Tilskud til Supplering af den amerikanske Gave. Ved Skrivelser af 6. og 7. Februar 1925 meddelte Carlsbergfondets Direktion og Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse, at de paa visse nærmere Betingelser var villige til at yde et Tilskud paa 143 000 Kr. hver, saaledes, at Konsistorium under 9. Februar 1925 kunde meddele »The Rockefeller Foundation« og »International Education Board«, at Universitetet kunde overtage financier Garanti for et Beløb af 286 000 Kr., og at dermed samtlige Betingelser for Modtagelsen af de amerikanske Fonds Tilskud var opfyldt. Herefter modtog Universitetet i Marts og Maj Maaaned 1925 ialt 2 400 000 Kr. fra de amerikanske Fonds (1 800 000 Kr. fra »The Rockefeller Foundation« og 600 000 Kr. fra »International Education Board«).

Om Tilvejebringelse af Grunden bemærkes følgende:

I Skrivelse af Juni 1924 til »The Rockefeller Foundation« havde det af det lægevidenskabelige og matematisk-naturvidenskabelige Fakultet nedsatte Udvalg peget paa to Muligheder, dels at benytte den paa Hjørnet af Nørre Allé og Tagensvej mellem Statens Gymnastikinstitut og Københavns Militærhospital beliggende Grund, som tilhørte Staten, og som var tænkt anvendt til et normal-anatomisk Institut, dels den Grund, som var beliggende nordvest for Rigshospitalet mellem Henrik Harpestrengs Vej, Juliane Maries Vej, Parkvej og Frederik V's Vej, og af hvilken kun en Del vilde være nødvendig til Institutet. Denne Grund tilhørte Københavns Kommune. I en Skrivelse til Undervisningsministeriet af 25. September 1924 henledte Professorerne Henriques, Krogh, H. M. Hansen og Lindhard Opmærksomheden paa, at den sidstnævnte Grund langt vilde være at foretrække paa Grund af sin Beliggenhed, fjern fra stærk Trafik og saa tæt som mulig ved Rigshospitalet og de øvrige Universitetsinstituter, og udtalte, at man derfor maatte tillægge det den allerstørste Betydning at erhverve denne Grund til Institutets Opførelse.

Ved en mellem Staten og Københavns Kommune under 27. November 1925 indgaaet Magelægsoverenskomst blev herefter den ovennævnte Grund, tilhørende Kommunen, overdraget til Staten med Klausul, at Arealet kun maatte bebygges med Bygninger til Brug for et fysiologisk Institut og andre Statsinstitutioner med videnskabelige Formaal. Kommunen meddelte under 12. Februar 1927 Undervisningsministeriet paa Statens Vegne Skøde paa Grunden og paa Tillægsbevillingsloven for 1927—28, jfr. Rigsdagstidende for 1927—28, Tillæg B., Sp. 2823—26, blev der under Universitetets Udgiftspost k. 2 Til andre overordentlige Udgifter bevilget et Beløb af 7842 Kr. 25 Øre til Stempling og Tinglysning af Skødet, hvilket Beløb ikke kunde afholdes af Byggesummen under Hensyn til den for Modtagelsen af den amerikanske Gave til Grund liggende Forudsætning, at Universitetet selv skulde tilvejebringe Grunden.

Under 7. September 1925 nedsatte Ministeriet et Byggeudvalg vedrørende Opførelse og Indretning af Institutet, bestaaende af Departementschef i Undervisningsministeriet Fr. Graae (Formand), Universitetets Administrator, Professor, Dr. jur. H. Munch-Petersen og Direktør, Folketingsmand J. Chr. Jensen. Udvalget antog Sekretær i Undervisningsministeriet Eigil Fabricius Bjerre og Universitetsinspektør P. Fønss som Sekretærer.

Grundstenen til det nye Institut blev nedlagt den 1. Juni 1926 i Overværelse af Undervisningsminister Fru Nina Bang, Repræsentanter for Undervisningsministeriet, i Rektors, Professor, Dr. Fibigers Sygdomsforfald Prorektor, Professor, Dr. theol. Fr. Torm, Konsistoriums Medlemmer, Dekanerne, det lægevidenskabelige Fakultets og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Medlemmer, Personalet ved de Universitetsinstituter, som skulde have Lokale i Bygningen, de

til Institutet knyttede Arkitekter og Ingeniører, de for Tiden ved Institutet arbejdende Arbejdere samt Pressens Repræsentanter.

Efter at Byggeudvalgets Formand havde budt Velkommen og gjort Rede for Institutets Tilblivelseshistorie samt oplæst Grundstensdokumentet, murede Undervisningsministeren, Prorektor, Professor Torm og Professor, Dr. med. V. Henriques henholdsvis den 1ste, 2den og 3die Sten. Dokumentet, der nedlagdes i Grundstenen tilligemed et Eksemplar af de nyeste gældende Mønter, og som var underskrevet af Byggeudvalget, lød saaledes:

»Aar 1926 i Kong Christian den X.endes 14. Regeringsaar, da Magistra artium Fru Nina Bang var Undervisningsminister og Professor, Dr. med. Johannes Fibiger Universitetets Rektor, blev Grundstenen nedlagt til Universitetets fysiologiske Institut, indeholdende Laboratorier for

Eksperimentel Fysiologi, hvis Leder paa den Tid var Professor, Dr. med. V. Henriques,

Dyrefysiologi, hvis Leder var Professor, Dr. phil. S. A. S. Krogh, Gymnastikteori, hvis Leder var Professor, Dr. med. J. P. J. Lindhard,

Biologisk Fysik, hvis Leder var Professor, Dr. phil. H. M. Hansen, og

Biologisk Kemi, hvis Leder endnu ikke var udpeget.

Ved en storstilet Gave fra »The Rockefeller Foundation« og »International Education Board« i Amerika samt under yderligere finansiel Garanti af Carlsbergfondet og Rask-Ørsted Fondet blev det i en ved Verdenskrigens Eftervirkninger økonomisk vanskelig Tid muligt for den danske Stat at rejse denne Bygning som et Værksted for dansk videnskabelig Forskning til Menneskehedens Gavn, som et Vidnesbyrd om denne Forsknings internationale Anerkendelse og som et Hjemsted for den studerende Ungdoms faglige Uddannelse.

Det af Undervisningsministeriet nedsatte Byggeudvalg, i hvis Hænder Tilsynet med Instituttets Opførelse var lagt, bestod af Departementschef Fr. Graae, Administrator ved Universitetet, Professor, Dr. jur. H. V. Munch-Petersen og Direktør, Medlem af Folketinget, J. Chr. Jensen.

Instituttets Bygmester var kongelig Bygningsinspektør, Arkitekt K. Varming, dets Ingeniører cand. polyt. L. Birch og cand. polyt. Petersen-Krogboe.

Den første Sten i Bygningen blev indmuret af Undervisningsminister Fru Nina Bang for Danmark, dets Kultur og dets Fremtids Lykke, den anden Sten af Rector magnificus, Professor Fibiger for den videnskabelige Forsknings Fremme til Universitetets Ære, den tredje Sten af Professor Henriques for den studerende Ungdoms aandelige Udvikling indenfor de Mure, der var under Rejsning til Gavn og Hæder for Danmarks Land og Folk.«

Efter Grundstenens Indmuring rettede Formanden en Tak til Arkitekter, Ingeniører og Arbejdere for det allerede udførte Arbejde og udbragte et Leve for Institutet.

Institutet blev taget i Brug i Foraaret og Sommeren 1928. Efter Indstilling fra de paagældende Institutbestyrere og Fakulteter vedtog Konsistorium, at Universitetets fysiologiske Laboratorium fremtidig skulde benævnes: *Universitetets medicinsk-fysiologiske Institut*, Universitetets dyrefysiologiske Laboratorium fremtidig: *Universitetets zoofysiologiske Laboratorium*, Universitetets fysiske Laboratorium B. fremtidig: *Universitetets biofysiske Laboratorium* og det nye Institut for fysiologisk (biologisk) Kemi: *Universitetets biokemiske Institut*. Som Følge af det ændrede Navn for det fysiske Laboratorium B, blev Universitetets fysiske Laboratorium A's Navn ændret til Universitetets fysiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg B., Sp. 1515—24, blev følgende Bevillinger optaget som Følge af de fem Instituters Overflytning til den nye Bygning:

Annuet til det medicinsk-fysiologiske Institut forhøjedes fra 7875 Kr., hvoraf 1575 Kr. til Brændsel, til 8000 Kr., saaledes at dette Beløb alene blev til Raadighed til videnskabelige Formaaler og Administration. Annuet til det zoofysiologiske Laboratorium forhøjedes fra 4410 Kr., hvoraf 410 Kr. til Brændsel, til 6400 Kr., saaledes at dette Beløb alene blev til Raadighed til videnskabelige Formaaler og Administration. Annuet til det biofysiske Laboratorium forhøjedes fra 3600 Kr. til 6400 Kr. Annuet til det gymnastikteoretiske Laboratorium forhøjedes fra 1400 Kr. til 4500 Kr. Annuet til det nye biokemiske Institut blev fastsat til 6400 Kr.

Til Institutets Fællesudgifter blev der under Universitetets Udgiftspost c. optaget følgende Bevillinger: Refusion til Righospitalet for Varme og varmt Vand 10 050 Kr., Elektricitet og Gas 6400 Kr., Rengøring og Gadefejning 11 600 Kr. Samtidig udgik den under Universitetets Udgiftspost c. 3 opførte Bevilling paa 1700 Kr. til Akumulatoranlægget paa fysiologisk Laboratorium. Desuden blev der, jfr. Rigsdagstidende for 1927—28, Tillæg A., Sp. 1593—94, under Universitetets Udgiftspost i. 1. Vedligeholdelsesudgifter, optaget et Beløb af 13 500 Kr. aarlig til Vedligeholdelsesudgifter for Institutet.

Paa Normeringsloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg B., Sp. 2121—28, blev følgende nye Tjenestemandstillinger oprettet som Følge af Instituternes Overflytning til den nye Bygning: 1 Portner (fælles for alle 5 Institutter), 1 fast videnskabelig Assistent ved det biokemiske Institut, 1 ikke-videnskabelig Assistent sammesteds, 1 faguddannet Betjent sammesteds, 1 fast videnskabelig Assistent ved det gymnastikteoretiske Laboratorium, 1 faguddannet Betjent ved det biofysiske Laboratorium og 1 ikke-videnskabelig Assistent ved det zoofysiologiske Laboratorium.

I det oprindelige Forslag til nye Tjenestemandstillinger var der

endvidere regnet med Ansættelse af endnu en faguddannet Betjent ved det zoofysiologiske Laboratorium. Efter Indstilling fra Laboratoriets Bestyrer, Professor, Dr. August Krogh, blev der imidlertid under Universitetets Udgiftspost a. 3. Medhjælpssummer, paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg B., Sp. 1517—18, optaget en Bevilling paa 3000 Kr. aarlig i Stedet for Oprettelse af den ovennævnte Tjenestemandsstilling, idet Professor Krogh ansaa en saadan Ordning for mere formaalstjenlig af Hensyn til det skiftende Omfang af de Arbejder og Undersøgelser, Laboratoriet havde i Gang.

I den nye Bygning blev der følgende Tjenesteboliger: for Bestyreren af det medicinsk-fysiologiske Institut i den sydøstlige Villa, for Bestyreren af det zoofysiologiske Laboratorium i den nordvestlige Villa, for Bestyreren af det biokemiske Institut og det biofysiske Laboratorium, for de faste videnskabelige Assistenten ved det medicinsk-fysiologiske Institut og det biokemiske Institut og den ene faste videnskabelige Assistent ved det zoofysiologiske Laboratorium i Institutets Hovedbygning, for de faguddannede Betjente ved det zoofysiologiske Laboratorium, det biokemiske Institut, det biofysiske Laboratorium og den ene faguddannede Betjent ved det medicinsk-fysiologiske Institut samt den fælles Portner i den særlige Bygning for Betjente. Endelig fik den honorarlønnede videnskabelige Assistent ved det biofysiske Laboratorium og de ikke-videnskabelige Assistenten ved det biokemiske Institut og det medicinsk-fysiologiske Institut overladt hver 2 Værelser som Bolig mod en Betaling, som ved Undervisningsministeriets Resolution af 11. September 1928 blev fastsat til 240 Kr. aarlig for hver (inclusive Varme).

Under 14. April 1928 ansatte Konsistorium Mekaniker Christian Löche Persson som Portner ved Institutet paa Prøve i et Aar fra den 1. samme Maaned at regne, efter at han fra 1. Marts 1928 havde været antaget som Portner af Byggeudvalget og for Marts Maaned 1928 været lønnet af Byggesummen.

Om Ansættelser i de øvrige nyoprettede Tjenestemandsstillinger se ovenfor S. 10 og S. 15 for de videnskabelige Assistenters Vedkommende og nedenfor S. 170 og S. 173 for de øvrige Tjenestemænds Vedkommende.

e. De lægevidenskabelige Instituter.

Paa Finansloven for 1928—29 bevilgedes under § 26: Forbrug og Erhvervelse af Formue m. v., jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 2045—46, et Beløb af 20 000 Kr. som 1. Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 50 000 Kr. til Hovedstandsættelsesarbejder ved de fire lægevidenskabelige Instituter ved Rigshospitalet.

Om Ændring i Bevillingerne paa Universitetets Udgiftspost c., Særegne Udgifter ved det lægevidenskabelige Fakultet i Anledning af den nye Bygning for de fysiologiske Laboratorier, se ovenfor S. 167.

Om de enkelte Instituter bemærkes følgende:

1. Medicinsk-fysiologisk Institut.

Om Institutets Overflytning til den nye Bygning, Annuumsforhøjelse m. v., se ovenfor S. 150 ff.

2. Patologisk-anatomisk Institut.

Fra Professorinde Mathilde Fibiger modtog Institutet som Gave hendes afdøde Mand, Professor, Dr. med. Johs. Fibigers efterladte Samling af medicinske Bøger til Indlemmelse i Institutets Bibliotek. (J. Nr. 220 a/28).

3. Retsmedicinsk Institut.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1927—28, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg B., Sp. 2821—22, forhøjedes Institutets Annuum med 1000 Kr. fra 8000 Kr. til 9000 Kr. som Følge af den stærke Stigning af Institutets Arbejde, navnlig vedrørende »la morgue« og Obduktionerne, og paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg B., Sp. 1527—28, forhøjedes Annuet for Finansaaret 1928—29 fra 8000 Kr. til 9500 Kr. (J. Nr. 60/27 og 95 b/28).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg B., Sp. 1527—28, optoges under Universitetets Udgiftspost a. 3, Medhjælpssummer, et midlertidigt Beløb af ialt 5880 Kr., deraf 3780 Kr. som Honorar til en videnskabelig Assistent, og 2100 Kr. som Honorar til en ikke-videnskabelig Assistent i Anledning af Institutets stærkt forøgede Arbejde. (J. Nr. 95 d/28).

Under 23. Februar 1928 ansatte Konsistorium Laboratoriebetjent ved Statens Serum Institut Aron Kristensen som Betjent ved Institutet foreløbig paa Prøve i 1 Aar fra den 1. Marts 1928 at regne. (J. Nr. 95 e/28).

4. Hygiejnisk Institut.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1575—78, forhøjedes Universitetets Udgiftspost b. 16, Det hygiejniske Institut, med 1235 Kr. fra 5240 Kr., hvoraf 540 Kr. til Brændsel, til 6475 Kr., hvoraf 500 Kr. til Brændsel. Desuden optoges den i en Aarrække givne Bevilling til Afholdelse af Kursus i Diætetik — særlig Kogekursus — for lægestuderende og Læger som en fast aarlig Bevilling med ialt 1900 Kr., hvoraf 1000 Kr. + midlertidigt Tillæg til Undervisningshonorar. (J. Nr. 99 c/27 og 265/27).

Under 20. Juni 1928 forlængede det lægevidenskabelige Fakultet Dr. med. Erik Begtrup's Ansættelse som Leder af disse Kursus i Diætetik for 2 Aar fra den 1. April 1928 at regne.

Efter at Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. L. S. Fridericia havde andraget om, at det Medhjælpsbeløb, som paa Grund af Laboratoriebetjent J. M. Jensens Svagelighed var blevet stillet til Raadighed for Finansaaret 1927—28 (jfr. Universitetets Aarvog 1926—27, S. 132), maatte blive fornyet for 1928—29, bifaldt Ministeriet under 13. Januar 1928, at der af Universitetets Udgiftspost a. 12, Vikarudgifter,

for Finansaaret 1928—29 udrededes et Beløb af 540 Kr. i det omhandlede Øjemed. (J. Nr. 222 b/1926).

5. Biokemisk Institut.

Om dette Instituts Oprettelse se ovenfor S. 150 ff.

Under 2. Maj 1928 ansatte Ministeriet Frk. cand. polyt. Fritze Hansen som ikke-videnskabelig Assistent ved Institutet fra 1. April 1928 at regne.

Under 14. April 1928 ansatte Konsistorium August Bilberg Jensen som Laboratoriebetjent ved Institutet paa Prøve i eet Aar fra den 1. April 1928 at regne. (J. Nr. 180/27).

6. Universitetets medicinske Læsestue.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A, Sp. 1599—1600, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost o. et Beløb af 1600 Kr. til Driften i Finansaaret 1928—29 af et Haandbibliotek og en Frokoststue paa Rigshospitalet for de lægevidenskabelige Studerende. (J. Nr. 235/27).

f. Psykologisk Laboratorium.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A, Sp. 1575—76 forhøjedes Laboratoriets Annuum (Universitetets Udgiftspost b. 14) med 1100 Kr. fra 1900 Kr., hvoraf 380 Kr. var til Raadighed til Docent, Dr. phil. R. H. Pedersens eksperimentelle pædagogiske Undersøgelser, til 3000 Kr., hvoraf 800 Kr. til Raadighed for Docent, Dr. R. H. Pedersens eksperimentelle pædagogiske Undersøgelser. (J. Nr. 124/27).

g. Den botaniske Have.

Paa Finansloven for 1927—28 bevilgedes under § 26: Forbrug og Erhvervelse af Formue m. v., jfr. Rigsdagstidende 1926—27, Tillæg B, Sp. 3009—12, et Beløb af 68 500 Kr. som 1ste Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 110 600 Kr. til en Hovedstandsættelse af Væksthusene i Haven. Den anden Del af Bevillingen, 42 100 Kr., optoges under samme Finanslovsparagraf for Finansaaret 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 2043—44. (J. Nr. 15 b/27).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1595—96, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost i. 3, Hovedstandsættelser, et Beløb af 3350 Kr. til Anskaffelse af en ny Kedel til Botanisk Museums Varmeanlæg. Bevillingen blev dog ikke anvendt i Finansaaret, idet Spørgsmaalet om Ændring af Museets Opvarmningsmaade blev taget op til Overvejelse i Sommeren 1928. (J. Nr. 15 g/26).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1595—96, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost i. 3,

Hovedstandsættelser, et Beløb af 1200 Kr. til Fornyelse af et Kabel fra Botanisk Museums Brandalarmskab til Brandtelegrafstationen i Frederiksborggade. (J. Nr. 15 e/27).

Efter at forhv. Professor i Plantefysiologi, Dr. W. Johannsen var afgaaet ved Døden udbad Ministeriet sig under 20. December 1927 en Udtalelse fra Konsistorium om, hvorvidt den under Universitetets Udgiftspost b. 2, paa Finanslovsforslaget for 1928—29 optagne Bevilling paa 950 Kr., som 2den Del af en 2-aarig Bevilling til plantefysiologiske Undersøgelser, kunde bortfalde. Herpaa svarede Konsistorium under 14. Februar 1928, idet man fremsendte en fra Bestyreren af Universitetets plantefysiologiske Laboratorium, Professor, Dr. phil. P. Boysen Jensen indhentet Udtalelse, hvori det oplystes, at denne Bevilling i de senere Aar havde været anvendt til at imødegaa Laboratoriets stedse stigende Udgifter navnlig ved Undervisningen af de Studerende, og at Bevillingen derfor ikke kunde undværes. (J. Nr. 143/27).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1571—72, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost b. 2, Den botaniske Have, et Beløb af 1000 Kr. til en større botanisk Ekspedition med de naturhistoriske Studerende i Sommeren 1928. (J. Nr. 142/27).

— Under 1. Februar 1928 meddelte Ministeriet Afdelingsgartner ved Haven, Havebrugskandidat Karl Johan Hansen Afsked efter Ansøgning fra sin Stilling fra den 30. November 1927 at regne, og i den saaledes ledigblevne Stilling ansatte Ministeriet under 12. Marts 1928 Havebrugskandidat Ernst V. Floto fra den 1. s. M. at regne. (J. Nr. 15 g/27 og 15 b/28).

Under 7. Januar 1928 forlængede Konsistorium Havebrugskandidaterne Max Emil Larsens og Lauritz Nielsens Ansættelse som honorarlønnede Gartnermedhjælpere ved Haven for 1 Aar fra den 1. April 1928 at regne. (J. Nr. 15 m/26).

Under 14. November 1927 ansatte Konsistorium K. Wiinstedt som Konservator ved Universitetets botaniske Museum fra den 1. Juli 1927 at regne med det for denne Stilling fastsatte Honorar af 1320 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg. (J. Nr. 15 c/26).

h. Det zoologiske Museum.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A. Sp. 1571—74, optoges under Universitetets Udgiftspost b. 3., Det zoologiske Museum, en overordentlig Bevilling paa 1600 Kr. som 1ste Del af en 3-aarig Bevilling til Anskaffelse af nye Skabe og Forandring af ældre til Afhjælpning af Pladsmangel i Museets 3die Afdeling. (J. Nr. 12 c/26).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1595—96, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost i. 3.,

Hovedstandsættelser, et Beløb af 14 000 Kr. til Fornyelse af Kedelanlægget i Museet. (J. Nr. 12 a/26).

Under 2. December 1927 meddelte Komiteen for den V. Thule-Ekspedition Undervisningsministeriet, at den overdrog hele det af Ekspeditionen hjembragte Materiale til Statens videnskabelige Museer, ialt ca. 20 000 Numre. Ved denne Samling, hvis Størstepart tilfaldt Nationalmuseet, modtog ogsaa Universitetets zoologiske Museum, botanisk Museum, mineralogisk Museum og normal-anatomisk Museum værdifulde Forøgelser. (J. Nr. 408/27).

Under 18. Januar 1928 meddelte Ministeriet, at man havde fastsat følgende Regler vedrørende Timebetalingen for de til Statens Museer knyttede Opsynsbetjente, gældende fra 1. Juli 1927: For Tjeneste paa Hverdage mellem Kl. 8 Morgen og 6 Aften: 1 Kr. pr. Time, for Tjeneste paa Hverdage efter Kl. 6 Aften og paa Helligdage: 1 Kr. 20 Øre. Betalingen udregnes efter selve Opsynstiden, respektive Tjenestetiden i de Tilfælde, hvor Arbejdet med Ordning af Udstillingerne eller Lokalerne nødvendiggør Opsynspersonalets Tilstedeværelse udover den egentlige Opsynstid. Som Følge heraf forhøjedes Universitetets Udgiftspost b. 22, Til Samlingernes Offentlighed, paa Tillægsbevillingsloven for 1927—28, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg B., Sp. 2819—22, med 2076 Kr. fra 7100 Kr. til 9176 Kr. (J. Nr. 231/27).

i. Zoologisk Studiesamling og Laboratorium.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1571—72, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost b. 3, Det zoologiske Museum, 1610 Kr. som 2den Del af en 2-aarig Bevilling til Anskaffelse af Undervisningsmateriel og Inventar til Samlingen. (J. Nr. 12 d/26).

k. Det mineralogisk-geognostiske Museum.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1573—74, optoges under Museets Annum (Universitetets Udgiftspost b. 4) en overordentlig Bevilling paa 1200 Kr. til Anskaffelse og Opstilling af en Vægmontre i Museets palæontologiske Samling. (J. Nr. 13 c/27).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1595—96, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost i. 3, Hovedstandsættelser, et Beløb af 950 Kr. til Istandsættelse af den elektriske Installation i Museet. (J. Nr. 13 b/26).

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1567—68 og 1573—74, bevilgedes et Beløb af 2520 Kr. som 1ste Del af en 2-aarig Bevilling paa 2400 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til midlertidig Medhjælp ved Museets palæontologiske Samlinger, saaledes at samtidig Museets Medhjælpsbeløb under Universi-

tetets Udgiftspost a. 3, Medhjælpssummer, nedsattes med 600 Kr. fra 977 Kr. til 377 Kr. (J. Nr. 13 e/26).

l. Det astronomiske Observatorium.

Under 7. Juni 1928 meddelte Konsistorium Niels Marius Jensen fast Ansættelse som Betjent ved Observatoriet fra den 1. Juli 1928 at regne. (J. Nr. 16 d/27).

m. Det biofysiske Laboratorium.

Om Laboratoriets Overflytning til den nye Bygning, Annuumsforhøjelse, Personaleudvidelse m. v. se ovenfor Side 150 ff.

Under 14. April 1928 ansatte Konsistorium Mekaniker Viktor Thygesen som Laboratoriebetjent ved Laboratoriet, foreløbig paa Prøve i et Aar fra den 1. April 1928 at regne. (J. Nr. 180/27).

n. Det zoofysiologiske Laboratorium.

Om Laboratoriets Overflytning til den nye Bygning, Annuumsforøgelse, Personaleudvidelse m. v. se ovenfor Side 150 ff.

Under 26. Marts 1928 bemyndigede Ministeriet Konsistorium til at meddele Laboratoriebetjent J. P. Møller Afsked fra sin Stilling paa Grund af Svagelighed fra den 1. April 1928 at regne, idet Ministeriet samtidig bifaldt, at Betjent Møller indtil videre beholdt Stillingen som Portner i Ejendommen Ny Vestergade 11 samt den til Portnerstillingen knyttede Lejlighed. Herefter meddelte Konsistorium Betjent Møller Afsked under 29. Marts 1928. I hans Sted ansatte Konsistorium under s. D. Kaj Reinhold Jørgensen foreløbig paa Prøve i et Aar fra den 1. April 1928 at regne. (J. Nr. 333 b/27).

Under 19. April 1928 ansatte Ministeriet Kontorist ved Statens SerumInstitut, Frk. Gerda Augusta Begtrup-Hansen som ikke videnskabelig Assistent ved Laboratoriet fra den 1. April 1928 at regne. (J. Nr. 148 a/28).

o. Det gymnastikteoretiske Laboratorium.

Under 14. September 1927 meddelte Ministeriet ikke-videnskabelig Assistent ved Laboratoriet, Frk. Ella Olufsen Afsked efter Ansøgning fra den 31. August 1927 at regne og ansatte under samme Dato Frk. Ellen Leffland-Larsen som ikke-videnskabelig Assistent ved Laboratoriet fra den 1. September 1927. (J. Nr. 213/27).

Om Laboratoriets Overflytning til den nye Bygning, Annuumsforhøjelse, Personaleudvidelse m. v. se ovenfor Side 150 ff.

p. Det geografiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1577—78, forhøjedes Laboratoriets Annuum med 200 Kr.

fra 1000 Kr. til 1200 Kr., og samtidig optoges dels et Beløb af 300 Kr. som første Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 1000 Kr. til Indbinding, dels et Beløb af 650 Kr. til Anskaffelse af en Regnemaskine. (J. Nr. 141/27).

q. Det histologisk-embryologiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1579—80, blev Laboratoriets Annuum (Universitetets Udgiftspost b. 18) forhøjet fra 2500 Kr., hvoraf 310 Kr. til Brændsel, til 3030 Kr., hvoraf 280 Kr. til Brændsel. Paa Tillægsbevillingsloven for 1927—28, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 4173—74, blev Forhøjelsen gennemført for Finansaaret 1927—28. (J. Nr. 60/27).

r. Det forsikringsmatematiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1581—82, blev Laboratoriets Annuum (Universitetets Udgiftspost b. 26) forhøjet fra 750 Kr. til 900 Kr., hvorhos der blev optaget en overordentlig Bevilling paa ialt 625 Kr., hvoraf 525 Kr. til Indkøb af en Regnemaskine og 100 Kr. til Anskaffelse af et Materialskab. (J. Nr. 237/27).

s. Det havbiologiske Kursus.

Paa Finansloven for 1928—29, jfr. Rigsdagstidende 1927—28, Tillæg A., Sp. 1587—88, optoges under Universitetets Udgiftspost g. 3 en overordentlig Bevilling paa 3000 Kr. til Anskaffelse af forskelligt Inventar og Materiel til Kursuset. (J. Nr. 257/27).

t. Den Arnamagnæanske Stiftelse.

Paa Foranledning fra Island rettede i Efteraaret 1924 Dansk-Islandsk Nævn en Henstilling til den danske og islandske Regering om at foranledige nedsat et Udvalg for at undersøge Muligheden af en Overførelse til Island af islandske Manuskripter, Embedsprotokoller og Embedsskrivelser, der forefandtes i Samlinger i København og omvendt.

Drøftelserne herom blev henlagt til Dansk-Islandsk Nævn, som derefter bistaaet af danske og islandske Sagkyndige afgav Indstilling til de respektive Regeringer om Sagen. Forhandlingerne omfattede ogsaa det fra Islands Side fremsatte Ønske om at faa tilbageleveret de Sager, som i sin Tid blev udlaant til Arni Magnusson fra islandske Embedsarkiver og som efter hans Død blev indlemmet i den Arnamagnæanske Haandskriftssamling.

Forinden Drøftelserne i Dansk-Islandsk Nævn fandt Sted havde Statsministeriet anmodet et fortroligt Udvalg bestaaende af forhv. Rigsarkivar, Dr. Kr. Erslev (Formand), Rigsarkivar Laursen, Overbibliotekarerne Carl S. Petersen og Dr. Sofus Larsen og Professorerne

Finnur Jónsson, Erik Arup og Aage Friis om at udarbejde en samlet Redegørelse og Forslag om, hvad man kunde tilbyde at udlevere.

Under 21. Januar 1926 blev Sagens Akter tilstillet Konsistorium til Erklæring forsaavidt angik Udleveringer af den Arnamagnæanske Samling, og under 9. Marts s. A. fremsendte Konsistorium til Ministeriet en fra Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat indhentet Erklæring, hvori Flertallet sluttede sig til Indstillingen fra Flertallet i det ovennævnte af Statsministeriet nedsatte fortrolige Udvalg, medens et Mindretal foreslog at afslaa enhver Udlevering. Konsistorium sluttede sig til Kommissionens Flertal med visse nærmere angivne Forbehold.

Der udarbejdedes herefter af Statsministeriet et Udkast til Overenskomst mellem Danmark og Island angaaende Udleveringen, og under 7. August 1926 anmodede Undervisningsministeriet Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat om at udarbejde en Fortegnelse over de Dokumenter, som skulde udleveres fra den Arnamagnæanske Samling til Island. Fortegnelsen blev tilstillet Ministeriet med Kommissionens Skrivelse af 23. December 1926.

Under 31. Oktober 1927 udstedte Statsministeriet Bekendtgørelse angaaende Afslutningen af en Overenskomst mellem Danmark og Island om Udveksling af Arkivsager, og i Begyndelsen af 1928 blev de paagældende Dokumenter afleverede til det islandske Rigsarkiv. (J. Nr. 33 a/26).